

Energeetika- ja keskkonnaministri määruse „Keskkonnaministri 13. detsembri 2006. a määruse nr 73 "Kanakulli püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse eeskiri" muutmise“ eelnõu seletuskiri

Määrus kehtestatakse looduskaitseseaduse § 10 lõike 2 alusel. Eelnõukohase määrusega viiakse keskkonnaministri 13. detsembri 2006. a määrus nr 73 "Kanakulli püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse eeskiri" (edaspidi *määrus nr 73*) kooskõlla Tallinna Halduskohtu 08.04.2024 otsusega haldusasjas 3-23-818 (jõustus 06.02.2026), millega kohus rahuldab Tornator Eesti OÜ kaebuse ja tühistas keskkonnaministri 06.03.2023 määrusega nr 11 vastu võetud „Keskkonnaministri 13.12.2006 määruse nr 73 „Kanakulli püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” muutmise” osas, milles see alates 25.03.2023 nägi ette Saare maakonnas Mätasselja püsielupaiga moodustamise ja sellele kogu ulatuses sihtkaitsevööndi kaitsekorra määramise.

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Kliimaministeeriumi õigussakonna nõunik Džein Aunre (dzejn.aunre@kliimaministeerium.ee, 626 0738).

Eelnõukohane määrus koosneb kolmest paragrahvist.

Paragrahviga 1 tunnistatakse kehtetuks ja jäetakse määrusest nr 73 välja Mätasselja püsielupaika puudutav regulatsioon (kaitse alla võtmise otsus ja kaart), kuna Tallinna Halduskohtu tühistas 08.04.2024 otsusega Mätasselja püsielupaiga moodustamise otsuse. Riigikohus on selgitanud, et kaitse alla võtmise otsuste puhul ei ole tegemist materiaalses mõttes määrustega, siis ei kohaldu neile mitte HMS § 93 lõige 1, vaid HMS § 61 lõige 2. (RKÜKo 31.05.2011, 3-3-1-85-10, p 32). Kuna püsielupaiga kaitse alla võtmine vormistatakse määrusena, siis on kohtu poolt kaitse alla võtmise otsuse tühistamise järel vajalik määruse nr 73 muutmise.

Paragrahvis 2 on selgitatud, et muutmise tuleneb Tallinna Halduskohtu 08.04.2024 otsusest haldusasjas 3-23-818, mis jõustus 06.02.2026.

Paragrahviga 3 sätestatakse määruse jõustumisaeg. Haldusmenetluse seaduse § 93 lõige 2 sätestab, et määrus hakkab kehtima (jõustub) kolmandal päeval pärast kehtivas korras avaldamist, kui seaduses või määruses endas ei ole sätestatud hilisemat tähtpäeva.

Looduskaitseseaduse § 11 lõige 6 sätestab, et loodusobjekti kaitse alla võtmise otsus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist või otsuses sätestatud ajal. Määrusega ei võeta kaitse alla loodusobjekti, vaid viiakse määrus nr 73 kooskõlla Tallinna Halduskohtu otsusega haldusasjas 3-23-818, mis tühistas kaitse alla võtmise otsuse. Seetõttu ei olnud vaja läbi viia looduskaitseseaduse § 13 kohast menetlust. Kuna püsielupaiga kaitse alla võtmise otsus on tühistatud kohtuotsusega, siis ei ole vajalik rakendada looduskaitseseaduses sätestatud jõustumise tähtaega, vaid asjakohane on rakendada määruse üldist jõustumist. Seetõttu on jõustumisnormis ka täpsustatud, et muudatusi rakendatakse tagasiulatuvalt alates kohtuotsuse jõustumisest 6. veebruarist 2026. a. Riigikohus on selgitanud (RKHKo 29.09.2015, 3-3-2-2-15, p 18 ja selles viidatud lahendid), et haldusakti tühistamine ei võrdsusta seni kehtinud haldusakti

tühisega. Haldusakti tühistamine tähendab küll haldusakti tunnistamist kehtetuks algusest peale, nõnda et selle varasemale kehtivusele ei ole võimalik hiljem enam tugineda. See ei muuda seni kehtinud haldusakti tühiseks, vaid üksnes kehtetuks. Kuni tühistamisotsuse tegemiseni peab adressaat haldusakti täitma (HMS § 60 lg 2).

Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõike 1 kohaselt koostatakse enne ministri määruse andmist see teiste ministeeriumidega, kui neile on eelnõus ette nähtud kohustusi või kui esitav eelnõu puudutab nende valitsemisala või ülesandeid. Eelnõu ei esitatud koostamiseks, kuna muudatused tulenevad jõustunud kohtuotsusest ega sätesta kohustusi või puuduta teiste ministeeriumite valitsemisala või ülesandeid.